Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 47 Kraków, środa 27 lutego 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Naczelny redaktor: **Konstanty Srokowski**

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 4. Telefon Nr. 4490. Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 5,500.000 Mk, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 6,000.000 Mkp. Zagranicą miesięcznie 12.000.000 Mkp.

Cena numeru **250.000 M.**

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe złp 0·10. — Nadesłane złp. 0·30. Po kronice złp. 0·35. — Na pierwszej stronie. w tekście i między giełdami złp. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. — Ceny powyższe obowiązują od dnia zmiany w nagłówku.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5. Telefon Nr. 1310. Konto czekowe P. K. O. Nr 152670

Ceny ogłoszeń w złotych polskich oblicza się po urzędowym kursie franka złotego w dniu wpłaty. — **1 złoty polski = 1,800.000 Mkp.**

Frank waloryzacyjny na 27-go lutego wynosi 1,800.000 Mkp.

Francja i Niemcy

Kraków, 26 lutego.

Zauważono już, że wpływ, jaki zmiana rządu angielskiego wywarła na Poincarego i jego sposób politycznego myślenia, jest bardzo głęboki. Niektórzy idą tak daleko, że twierdzą, jakoby Poincare z czasu przed Macdonaldem i Poincare obecny to dwaj całkiem odmienni politycy i mężowie stanu...

Jeżeliby tak było istotnie, nie przynosiłoby to ujmy sztuce politycznej Poincarego, która wszakże polega na umiejętności dostosowania się do danej sytuacji. W przeciwstawieniu do polityki angielskich konserwatystów linja polityczna Macdonalda jest jasna. Wielka formalna uprzejmość, z jaką robotniczy premier angielski wystąpił wobec Francji, nie zmienia w niczem tego faktu, że jest on zdecydowany do wykonania szeregu aktów politycznych, któreby musiały okazać się bardzo niekorzystnemi dla polityki francuskiej, gdyby szła ona po linji dotychczasowej i była nacechowana dotychczasową twardością i nieustępliwością.

Pomijając bowiem merytoryczne znaczenie takich aktów jak postawienie przez Anglję wniosku na przyjęcie Niemiec do Ligi narodów, jak wystąpienie jej z inicjatywą, aby nie tylko sprawę dalszej kontroli militarnej, lecz także uregulowanie sprawy reparacyjnej oddać Lidze narodów, nie można spuszczać z oka faktu, że Macdonald czyniąc odpowiednie w powyższych kierunkach posunięcia, miałby za sobą moralne poparcie bardzo znacznej części opinji publicznej całego cywilizowanego świata. Jest ona znużona dotychczasowym stanem niepokoju i niepewności jutra. Powita też radośnie każdego, kto zdejmie z niej zmorę jeżeli nie nowej strasznej wojny, to w każdym razie postępującej bałkanizacji Europy. Macdonald ma tę opinję za sobą i to daje mu szczególniej wielkie szanse w rozpoczętej partji politycznej.

Militarnie Francja jest dzisiaj niewątpliwie wszechpotężną. Posiada najsilniejszą armję stałą, największe rezerwy, najpotężniejsze lotnictwo bojowe, wreszcie uzbrojonych i lojalnych sojuszników. Tem większy też zaszczyt przynosi Poincaremu i jego rozumowi politycznemu fakt, że nie daje się zaślepić tą potęgą lecz rozumie, że na nic nie przyda się największa nawet potęga materjalna, skoro pozycje moralne są przez szeroką i wpływową opinję publiczną większości państw cywilizowanych uważane za słabe. To też Poincare, jak dobremu taktykowi przystało, unika starcia z Macdonaldem na tym gruncie, na którym właśnie Macdonald byłby silniejszym.

Dla uniknięcia tego starcia dokonano we Francji zmiany tonu. Prasa mówi spokojniej. Rząd zaś stara się mówić o ile możności jak najmniej. Fakt, że komisje ekspertów opracowują właśnie swój elaborat po powrocie z Berlina, uzasadnia nawet zupełnie dostatecznie to milczenie. Nie należy bowiem ekspertom w ich pracy przeszkadzać ani wpływać na nią...

Tymczasem jednak za kulisami robota idzie energiczna i planowa. Działania wstępne wykonuje nowy prezydent Banku Rzeszy dr. Schacht, który w Londynie stworzył sobie silny grunt, w Paryżu zaś zyskał posłuch. większy, niż którykolwiek Niemiec dotychczas. Pogłoski co raz częstsze, że pakt jakiś między Niemcami a Francją jest już wogóle gotowy, są zapewne przedwczesne, nie mniej jednak pozostaje faktem, że warunki dla takiego paktu wytwarzają się szybko. We Francji działa w tym kierunku nie tylko chęć uniknięcia dyplomatycznego starcia z Anglją, lecz także wzgląd na politykę wewnętrzną. Przy zbliżających się wyborach załatwienie reparacyj w drodze porozumienia z Niemcami będzie stanowiło najważniejszą część platformy wyborczej lewicy. Nie ulega wątpliwości, że hasła te mogą znaleźć chętny posłuch w masach wyborców. Cóż więc dziwnego, że Poincare byłby skłonny sam perspektywę takiego porozumienia otworzyć i w ten sposób pozbawić opozycję znacznej części jej kapitału polityczno-agitacyjnego.

Idem.

Djarjusz z dnia 26-go lutego

— Zakończona w Rzymie konferencja która obradowała nad opracowanym przez Ligę narodów projektem ograniczenia zbrojeń morskich, nie wydała rezultatów. Wśród państw, które nie zgodziły się na wyznaczony im kontyngent flotowy, znajduje się także Rosja, która zamiast proponowanych jej 100.000 tonn, żąda dla siebie kontyngentu 400.000 tonn i to pod warunkiem, że morze Czarne i Bałtyckie będą zamknięte dla flot wojennych wszystkich państw, które na tych morzach nie posiadają wybrzeży.

— Angielski minister spraw wewn. Henderson wygłosił w Burhley mowę, w której wywodził, że głównym warunkiem zabezpieczenie Anglji przed ruiną gospodarczą jest trwała pacyfikacja Europy, której na przeszkodzie stoi jednak wadliwy Traktat Wersalski. Dlatego też w niedalekiej przyszłości musi być zwołany kongres światowy dla rewizji tego traktatu i uzgodnienia jego postanowień z każdym z 14 punktów Wilsona, na których pokój powinien się był opierać.

— W Carcassone na bankiecie socjalistów wygłosił Briand wielką mowę, w której wskazał, że w r. 1921 za jego rządów Niemcy w atmosferze kompromisu uiściły dobrowolnie więcej na rzecz reparacyj, niż później pod naciskiem okupacyj wojskowych i gwałtów. Briand dowodził dalej, że sprawa reparacyj może być pozytywnie rozwią-

Instalacje elektryczne
Inż. Tadeusz Leszczyński
Biuro i skład: Kraków, Grodzka 65
Materjały elektrotechniczne i techniczne, lampy, abażury. 99

Wyłączne zastępstwo firm: 206
Bechstein, Blüthner, Bösendorfer
Skład fortepianów HELENA SMOLARSKA
Kraków, ul. Szewska 9, I. p. Telefon 4365.

PORCELANA
sprzedaż detaliczna ulica Rajska 8
sprzedaż hurtowna ulica Lubicz L. 2
Unger & Kułakowski
Kraków. — Telefon 2164.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE 171
KREMU FASCINATA

FORTEPIANY, PIANINA
także używane można najkorzystniej nabyć tylko u firmy Zygmunt Raba nast., Kraków, ul. św. Anny 3. 148

Administracja „KURJERA WIECZORNEGO"
Telefon 3575 wydała Telefon 3575
KURSA WALUT
i to dolara, funta szterlinga, franka szwa carskiego, marki niemieckiej i korony austrjackiej za czas 1919—1923, zestawione w markach polskich na podstawie średnich kursów giełdy Warszawskiej, Krakowskiej i Lwowskiej. — Cena 75 gr. polskich.
Do nabycia w Administracji
„KURJERA WIECZORNEGO"
Kraków, Dunajewskiego 5. — Tel. 3575.
oraz w Księgarniach, Trafikach i Składach papieru.

zana tylko w drodze porozumienia międzynarodowego a nie przez jednostronne stosowanie przemocy wojskowej.

— Były prezydent ministrów Painleve w mowie wygłoszonej w Annecy wywodził, że obecnie nastręcza się sposobność polubownego załatwienia sprawy reparacyj. Painleve oświadczył się gorąco za Ligą narodów.

— Profesor Eve w Montreal wygłosił mowę o przyszłej wojnie. Będzie ona prowadzona głównie z powietrza. Technika jej już obecnie jest tego rodzaju, że w razie takiej wojny wyginą całe narody, a cywilizacja runie.

— Horvard Carter, który prowadzi odkopywanie grobowca Tutenkamona, wytoczył rządowi egipskiemu proces o dotrzymanie warunków umowy, na podstawie której lord Carnarvon finansował prace około odsłonięcia grobowca.

— Izba skarbowa we Lwowie ukończyła dnia 19 lutego wysyłkę ostatnich przekazów na ratę pensji za marzec wraz z dodatkami drożyźnianemi dla emerytów, wdów i sierót z natychmiastowym terminem wypłaty, wobec czego wypłata tych należytości przez odnośne urzędy pocztowe będzie ukończoną w najbliższych dniach.

— Wydział polityczno-prasowy prezydjum Rady ministrów stwierdza, że obiegające w prasie wiadomości o dymisji ministra spraw wewnętrznych, Sołtana, są **najzupełniej nieaktualne.**

— Klub parlamentarny chrześcjańsko-demokratyczny donosi o wykluczeniu z klubu ks. Filipa Dachowskiego.

Sprawa uniwersytetu ukraińskiego

Jednym z najważniejszych postulatów, które ludność ukraińska wysuwa, jest stworzenie ukraińskiego uniwersytetu względnie kreowanie wyższych uczelni ukraińskich we Lwowie. Rząd oraz społeczeństwo polskie zasadniczo sprzeciwiają się utworzeniu uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie, proponując na siedzibę ukraińskich wyższych uczelni, Stanisławów, Tarnopol, Halicz, wreszcie przedmieście Warszawy, Pragę. Ukraińcy zachowują wobec tych planów stanowisko negatywne, utworzyli we Lwowie tajny uniwersytet ukraiński, który władze „nakryły“ nie chcąc tolerować tajnej wyższej uczelni. Tymczasowo młodzież ukraińska nadal stosuje bojkot wobec tych studentów-Ukraińców, którzy zapisali się na uniwersytet Jana Kazimierza, względnie politechnikę we Lwowie. Na tem tle powstał też silny konflikt między ukraińskiemi organizacjami akademickiemi a redakcją „Diła“, które zajmowało wobec sprawy uniwersyteckiej nieco odmienne stanowisko od skrajnie opozycyjnego „Naszego Praporu“. Od czasu ostatnich rewizyj wśród Ukraińców sprawa uniwersytetu ukraińskiego nie schodzi z łam prasy ukraińskiej. Ostatnio w tej sprawie poświęciły szereg artykułów „Ukraiński Hołos“, „Diło“, oraz „Nasz Prapor“, który od wczoraj rozpoczyna znowu serję artykułów na ten temat.

Z „Naszego Praporu“ wynika, że sprawa uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie weszła w nieco odmienne stadjum. Zapewnienie spokojnego rozwoju nauce wymagało, by tajny uniwersytet wyciągać z podziemi i równocześnie zapobiec dalszym rewizjom wśród studjującej młodzieży i profesorów. W tej sprawie odbyto ankietę przy współudziale przedstawicieli kolegjum profesorskiego, młodzieży akademickiej, oraz reprezentantów ugrupowań politycznych. W wyniku ankiety polecono komitetowi wnieść petycję do miarodajnych czynników oraz przedłożyć do zatwierdzenia statut towarzystwa, na zasadzie którego przysługiwałoby mu utrzymanie wyższych ukraińskich uczelni.

Odnośna petycja została wniesiona 30 czerwca 1923 r. na ręce marszałka Sejmu. Senatu oraz ministerstwa oświaty. Ponadto ukraiński klub sejmowy wniósł w tej sprawie wniosek nagły, którego nagłość odrzucono.

Były minister oświaty Głąbiński wniósł był na Radzie ministrów kreowanie ukraińskiego uniwersytetu na przedmieściu Warszawy, na Pradze. — Przeciw temu projektowi ostro wypowiadają się Ukraińcy, uważając go za kpiny z ich postulatów. Zdaniem „Naszego Praporu“ tylko Lwów może być siedzibą ukraińskich wyższych uczelni.

TELEGRAMY
z 26 lutego 1924

Dalsza zniżka cen węgla górnośląskiego o 20 proc.

Przedłużenie dnia pracy w górnictwie

Katowice. (Tel. własny). Na onegdajszej konferencji, odbytej pomiędzy przybyłymi z Warszawy reprezentantami ministerstwa pracy i ministerstwa handlu i przemysłu a delegatami „Zjednoczenia zawodowego“ doszło do porozumienia w sprawie przedłużenia dnia pracy w górnictwie. Czas pracy w szybie przedłużony został do 8 godzin, to znaczy o 2 godziny, przyczem wlicza się w ten czas zjazd do szybu i wyjazd. Czas pracy na górze nie doznaje zmiany, chociaż przedsiębiorcy domagali się przedłużenia do godzin 10. Na podstawie tego porozumienia w myśl umowy przedsiębiorców z rządem ceny węgla górnośląskiego ulegają dalszej redukcji o 20 prc., co z dotychczasową zniżką czyni razem 45 prc. redukcji. Zastępcy organizacji zawodowych podkreślili, że przedłużenie dnia pracy uznają za przejściowe.

Konferencja polsko-niemiecka

Warszawa, (AW). Dnia 26 bm. rozpoczęły się w Wiedniu rokowania **polsko-niemieckie** w sprawie obcji obywateli obu państw oraz w sprawie pomocy prawnej. Równocześnie z konferencją w Wiedniu mają się odbyć rokowania **polsko-niemieckie w Berlinie** w sprawie wypłaty rent inwalidzkich, zwrotu aktów i archiwów państwowych.

Nominacje wojewodów

Warszawa, (AW). Jak zapewnia „Kurjer Polski“, w tych dniach ma nastąpić decyzja w sprawie nominacji **wojewodów krakowskiego, lwowskiego,** oraz **wołyńskiego.**

Zaszczytne zaproszenie

Warszawa, (AW) „Kurjer Polski“ podaje: Rada Uniwersytetu paryskiego przysłała zaproszenie

Kto się chce zaopatrzyć 166

W OBUWIE

pierwszorzędnych gatunków **z 30 proc. opustem** z powodu zniżki dolara niechaj zakupuje we firmie

„KORAB“, Kraków ul. Szewska 17.

PO CENACH FABRYCZNYCH

Nowości wiosenne: **na suknie kostjumy** damskie i **płaszcze** — **na ubrania** męskie i zarzutki — poleca

JAN SIEKIERSKI

Kraków, ul. Florjańska 30, II. p.

Taniec współczesny

Taniec dzisiejszy, to zupełnie co innego aniżeli taniec z przed lat kilku. W starym tańcu panowała dekoracyjność ruchu, pary symetrycznie poustawiane wirowały jedna za drugą dookoła sali, dzisiaj dekoracyjność ruchu zastąpiła dekoracyjność pozycji, a przez to samo zapanowała zupełna dowolność kierunku. Każda para tańczy tam, gdzie ma miejsce, gdzie chce tańczyć, porusza się w stronę, którą woli, nieskrępowana kolejnością i obowiązana tylko do wyszukiwania sobie miejsca wśród płynących z różnych stron par innych.

Czy nowe tańce są ładne? Na to pytanie usłyszymy dwie odpowiedzi: od tych, którzy tańczą, słowa uniesienia i zachwytu, od tych, którzy tańczyli dawniej, słowa potępienia.

Uprawiający dzisiejsze tańce pozostaje oczywiście pod ich urokiem. Bo niezaprzeczenie dziwny posiadają urok. Mówią, że są zmysłowe — prawda — są nietylko zmysłowe, mogą być nawet czasami wyuzdane, ale ta sama figura inaczej traktowana, może być poematem skromności. Jest to kwestja momentu, nastroju i indywidualnego odczucia piękna.

Zasadniczą cechą tańców nowych jest to, że są trudne. To już nie bezmyślne kręcenie się w koło, jak to czyniono w walcu, czy polce, i nie szablonowa zmiana figur, jak w dawnym kontredansie. Tancerz dzisiejszy musi mieć słuch muzyczny, musi odczuwać melodję, musi ją intuicyjnie rozumieć i poddawać się, zastosowując swe ruchy do tego, czego żąda muzyka. A przez te właśnie skomplikowane wymagania, taniec dzisiejszy nie może być, jak twierdzą niektórzy, rozpustnym, cała bowiem uwaga tańczącej pary skupia się w ruchu i w ruchu, w pogoni za idealną linją piękna.

Taką jest dusza dzisiejszego tańca, wymagającego od swych adeptów prawie baletowej zręczności. Indywidualność ma tu niesłychanie szerokie pole tworzenia. A co jest szczytem ironji w dzisiejszych arcydemokratycznych czasach, że taniec obecny bynajmniej demokratycznym nie jest. Jest wykwintny, a to wymaga cech wrodzonych. Dawniej — można się było wyuczyć gorzej lub lepiej wirować. Dzisiaj taniec bez subtelnego zrozumienia jego duszy, pozostanie tylko parodją, bardzo często niesmaczną, zawsze brzydką.

Ludzie starsi widzą w dzisiejszym tańcu wszystkie potworności zmysłów. Zarzucają im, że jest to erotyzm rozpętany do niemożliwych granic, jakiś dwupłciowy „danse de ventre“, gdzie płcie zachowują się wobec siebie bezceremonjalnie, i gdzie raz po raz przejawia się najwyższe wyuzdanie.

A jednak, choć wyda się to zapewne paradoksalnem, nie jest dalekiem od prawdy twierdzenie, że pierwiastek zmysłowy występuje w dawnych tańcach w stopniu daleko wyższym, niż w obecnych mimo przeciwnych pozorów. Taniec dawny nieskomplikowany w ruchach, był parawanem zbliżającym ku sobie dwie płcie pod okiem mam, ciotek i babek. Co się tam nie działo! Wie każdy, kto je tańczył. Te ukradkowe, pseudo przypadkowe dotknięcia, zbliżenia migawkowe, budzące purpurowe rumieńce na twarzy partnerki i zasuwające mgłą oczy partnera! Czy dzisiaj przy zupełnej swobodzie ruchu i objęcia widzi się coś podobnego? Nie, bo poprostu na to niema miejsca w dzisiejszym tańcu, który jest sztuką i który wymaga całkowitego oddania się sobie. Linja, linja, linja! To jedyna myśl, która ożywia tancerkę i tancerza. W pogoni za nią, w pragnieniu rozczarowania całego piękna linji, w pragnieniu narzuconem nam przez melodję samą, zatraca pojęcie swej dwupłciowości, o której nie zapominało się nigdy w walcu, czy dawnym bostonie.

Wspomnieliśmy o melodji. Zmieniła się zasadniczo muzyka tańca. Jest daleka od dawnej, na takie inne weszła tory, że jeszcze przed kilku laty zatykanoby prawdopodobnie uszy, słysząc co się dzieje. To modny Jazz-band. Hałas arytmiczny bębnów, dzwonków, drewnianych pałeczek itp. zlewa się z melodją, choć będący właściwie poza nią i nadający tej muzyce swoisty charakter. Ma to jednak dziwne walory, podnieca do tańca i każe tańczyć, tańczyć do zapamiętania.

Taniec dzisiejszy z całem swem bogactwem form i treści wybiegł daleko ponad przeszłość tak niedawną i prawdopodobnie nie da się już zepchnąć na dawne tory. Dawniej był on zabawą, przyjemnością, dziś nie tracąc tych cech, stał się sztuką trudną.

Jakże śmiesznemi wydają się tym, którzy tań-

na wykłady profesorów polskich pp. Handelsmanna z Warszawy, Morawskiego i Rozwadowskiego z Krakowa, oraz Grabowskiego z Poznania.

Poseł Darowski w Moskwie

PRZYWITANIE PRZEZ WŁADZE SOWIECKIE.

Moskwa. (AW). W niedzielę dnia 24 bm. o godz. 3 popołudniu przybył do Moskwy nowo mianowany poseł **Darowski**. Na dworcu powitali posła urzędnicy poselstwa z radcą **Wyszyńskim** na czele, oraz przedstawiciele komisji reewakuacyjnej i repatrjanckiej. Z ramienia komisji ludowej do spraw zagranicznych Związku Republik Sowieckich posła **Darowskiego** witali na dworcu referent protokołu **Floryński**, ustępujący naczelnik wydziału **Rubinstein** i nowo mianowany naczelnik **Stein**.

Proces przeciwko Hittlerowi

TŁUMY LUDZI OBLEGAJĄ DNIEM I NOCĄ BUDYNEK SĄDU.

Monachium (K). Proces przeciw **Hittlerowi** i jego towarzyszom, który ma rozpocząć się dzisiaj, budzi niebywałe wprost zaciekawienie. **Tłumy ludzi oblegają dniem i nocą budynek, w którym ma się odbyć rozprawa**, policja strzeże wszystkich wejść. Dziennikarzom wydano tylko 60 miejsc, które rozebrane są już od tygodni, pomimo, iż samych zagranicznych korespondentów przybyło przeszło **300**. **Ludendorff** oświadczył, iż zgodził się na udział w zamachu listopadowym dopiero wówczas, gdy zapewnił go, że Bawarja nie odłączy się od Rzeszy na wypadek udania się zamachu.

Powrót usuniętych urzędników

Berlin. (K). Usunięci przez separatystów urzędnicy podjęli się pracy w Palatynacie za zgodą gen. **de Metz**.

O upaństwowienie banków angielskich

Londyn, (K). Pisma tutejsze donoszą, że podsekretarz lotnictwa **Leah** zażądał **upaństwowienia banków**, uzasadniając swe żądanie tym, iż wszystkie banki angielskie muszą być kontrolowane przez państwo dla porządku.

Skutki drożyzny we Francji

STRAJKI. — AGITACJA KOMUNISTÓW.

Paryż, (AW). W związku z wzrastającą drożyzną mnożą się strajki we Francji. Ostatnio przystąpili do strajku **robotnicy przemysłu metalowego, w Lotaryngji i w Ruhrze**. Powstały wskutek kryzysu ferment wyzyskują **komuniści** dla swojej agitacji.

PODWYŻKA PŁAC.

Marsylja. (AW). Robotnicy portowi w **Marsylji** wymusili za pomocą strajku **40 prc. podwyżkę płac**, podobnie jak i robotnicy przemysłu tekstylnego w Lyonie.

---

czą, utyskiwania rozmaitych „teoretycznych" znawców, zwalczających taniec dzisiejszy, wyzwolony z pęt fałszywej pruderji, rozmaitymi argumentami „naukowymi". Czego się tu nie słyszy! Historje o złym wpływie tańca nowoczesnego na macierzyństwo, dowodzenie, że na jego podłożu powstaje szereg chorób kobiecych itp. A zwycięski taniec drwi sobie z tych „naukowych" napaści i triumfuje, coraz szersze ogarniając kręgi.

W tych wszystkich głosach przeciwnych, jeden zasługuje na uwagę i podkreślenie. Podnoszono wielokrotnie, jako silną broń, że następstwem okresu zabaw i tańców jest daleko mniejsza liczba nowych małżeństw. A więc to jest rozpusta.

To prawda. Istotnie mniej niż dawniej małżeństw następuje po karnawale. Ale to właściwie jest bardzo jaskrawym dowodem, jak mało pierwiastka zmysłowego jest w tańcu dzisiejszym. Ciągnie on sam dla siebie. Dla tańca nie dla płci. Oboje tnemi są te cechy, które dawniej zbliżały dwoje młodych ludzi, idzie tylko o to, aby znaleźć partnera czy partnerkę do tańca. Reszta może nie istnieć zupełnie.

Dawniej w tańcu rozpoczynał się flirt, zapalało serce, rozpromieniała głowa, burzyły krew dekoltowane ramiona i półdotknięcia. Dzisiaj odpadł ten czynnik; na flirt niema czasu, bo można się wykoleić w trudnych figurach, zmienne ewolucje pochłaniają całą uwagę i ramiona dekoltowane, rozmaite wybłyskujące dyskretnie cuda, figlarne loczki i t. p. nie osiągają efektu. Taniec dzisiejszy nie uznaje podziału.

ZGRZYTY

NAMIASTKI.

Namiastki narodziły się podczas wojny. Zastąpić kawę kłajstrem, tytoń wiórami, cytrynę kwasem siarkowym, chleb trocinami, czekoladę cegłą nie należało ani do rzadkości, ani poczytywane było za jakieś przestępstwo. Przeciwnie, uważano to za zasługę, za czyn wysoce obywatelski, prowadzący do uniezależnienia się od zagranicy. Przynosiło to pokaźne dochody „wynalazcy", dawało konsumentom tanią i krótką iluzję przyjemności oraz długotrwałe dolegliwości.

Dzisiaj inaczej. Namiastki, jak wszystkie rodzime fabrykaty są przynajmniej cztery razy droższe, niż cryginalne produkty zagraniczne. Musimy więc obecnie zastępować jabłka ananasami, siwuchę — koniakiem, kretony — jedwabiem i t. d. Pole dla „wynalazców" otwarte na nowo.

Za biedni, niestety jesteśmy, by kupować namiastki.

Dzień dobry!

Skarżyła się świnia świni,
Że jej człowiek krzywdę czyni,
Bo myśl jego zbyt złośliwa,
Gdy ją z ludźmi porównywa.

Kr.

KRONIKA

Kraków, 26 lutego

Z TARGU. Na targu dzisiejszym, który do słabych należał, reprezentowane silniej były jedynie gołębie co tłumaczyć sobie można obecną wystawą gołębi. Prócz tych zwieziono dość znaczną ilość drobiu, którego ceny wahały się. Np. kury od 6 do 12 mil., gęsi od 15—20 mil., kaczki od 6—10 mil. Zniżki więc wybitnej nie było. Natomiast nabiał można było nabyć po tańszej cenie. I tak: masło po 6—6,500, jaja po 170 do 200 tys., mleko po 400—430 tys.

DALSZE REDUKCJE URZĘDNIKÓW W BANKACH KRAKOWSKICH. (r) Bank Małopolski wypowiedział posady 18 urzędnikom. Polski Bank Przemysłowy w Krakowie redukuje personal w dalszym ciągu. Wypowiedzenie mają otrzymać wszystkie mężatki i pracownicy kategorji XII i XI-tej.

REDUTA CZYTELNI TOWARZYSKIEJ. Ciesząca się najlepszą opinją wśród szerokich kół społeczeństwa krakowskiego **Reduta Czytelni towarzyskiej** odbędzie się **w sobotę dnia 1 marca** br. w salach Starego Teatru.

Komitet dokłada wszelkich starań, aby zapewnić reducie jak największe powodzenie, a duże zainteresowanie wśród kulturalnej publiczności i ogromny pokup biletów wstępu dają gwarancję powodzenia.

Komitet balowy wydaje zaproszenia codziennie wieczorem od 6—8 w lokalu Czytelni Towarzyskiej, Linja A—B l. 40.

TRADYCYJNY WIECZÓR REDUTOWY. Jak zdołaliśmy wniknąć w tajemnice komitetu prezydjalnego, który urządza tradycyjny wieczór redutowy w dniu 4 marca w salach Starego Teatru — zapowiada się pod każdym względem imponująco.

Prócz najwykwintniejszej elity naszego miasta, która niewątpliwie zagości do Starego Teatru — Komitet dokłada starań w kierunku najrozmaitszych niespodzianek. I tak, jak słyszeliśmy, będą dwa konkursy tj. piękności i najpiękniejszej toalety. Dwie orkiestry przygrywać będą bez przerwy — tańczyć się będzie wszystkie tańce. Atrakcją wieczoru będzie mazur specjalnie prowadzony, a malownicze stroje krakowskie uświetnią ten narodowy taniec. Na sali nie braknie przeróżnych starodawnych kostjumów, specjalnie sprowadzanych z zagranicy. Clou wieczoru, to rzęsisty deszcz cukrowy, przed którym goście muszą zaopatrzyć się w doborowe parasole. Prócz tych uciech i niespodz. zapowiedział swój przyjazd z Tokio specjalny balet japoński, niewidziany dotychczas w Krakowie.

Bilety i zaproszenia wydaje od środy dnia 27 bm. Biuro Sekretarza prezydjalnego Magistratu w godz. od 12—2 i od 6—7 popoł.

„TRZĘSIENIA ZIEMI W JAPONJI". Dziś we wtorek odbędzie się w Muzeum przemysłowem, ul. Smoleńsk l. 9) wykład Dra Wiktora Kuźniara p. t. „Trzęsienia ziemi w Japonji". Początek o godz. 7-mej wieczór. Wstęp: 250 000 mkp. Dla młodzieży 100 tys.

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH (rynek gł. A—B l. 39) poniedziałek, 25 bm. Ks. prof. Fel. Hortyński: Najnowsza Tomistyka; wtorek, 26 bm. prof. Un. Dr Julian Talko-Hryncewicz: O olbrzymach i kartach; czwartek, 28 bm. prof. Henr. Grabski: Co to są duchy?, piątek, 29 bm. Karol Hubert Roztworowski: Teatr przyszłości; sobota, 1 marca Dr Adolf Klęsk: Małżeństwo a problem seksualny. Początek o g. 7 wieczór.

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj „Świerszcz za kominem" z pp. Kopczewską, Buczyńską, Bednarską, Śniadecką, Lubieńską, Piekarskim i Dobiesławem w rolach głównych. „Świerszcz" powtórzony będzie we czwartek 23 bm. Jutro sztuka L. Pirandello „Rozkosz uczciwości". Na sobotę 1 marca przygotowuje reż. Piekarski krotochwilę Adama Grzymały Siedleckiego p. t. „Podatek majątkowy".

Z TEATRU BAGATELA. Dzisiaj „Dziesięć minut w samochodzie". W środę i we czwartek dwa przedstawienia zespołu warszawskiego operetkowego „Wodewil" z pp. Dobsz-Markowską, Redo, Sandecki, Srebrzyckim, Dembczewskim i Orłowskim. Sympatyczni goście warszawscy wybrali operetkę „Dorina". Orkiestrą kierować będzie kapelmistrz Elszyk, tańce i ewolucje układu baletmistrza Ludzińskiego.

OPERETKA. Dziś we wtorek wznowienie operetki Lehara „Frasquitha". Grają w niej pp. Rynas, Kozłowska, Stróżyńska, Rapacka, Sempoliński, Karasiński, Laskowski, Rewera-Rewski, Rawita, Bojnarowski, ponadto wystąpią pp. Martówna i Wojnar w dziale baletowym. „Frasquita" powtórzoną będzie jutro we środę i we czwartek.

„EWA" MASSENETA Tow. oratoryjne urządza powtórzenie „Ewy" z tymi samymi wykonawcami na poranku w niedzielę 2 marca. Bilety do nabycia w firmie Lipskich (ul. Sławkowska).

NAJBLIŻSZY PORANEK SYMFONICZNY odbędzie się w niedzielę 9 marca. Dyrygować będzie Bronisław Szulc, dyrygent Filharmonji warszawskiej, łódzkiej oraz Filharmonji w Nowym Jorku, Filadelfji i Liverpoolu. Bilety już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

PODZIĘKOWANIE. Przejęty do głębi serca wdzięcznością dla Prezydjum miasta, Dyrekcji teatru, Kolegów a przedewszystkiem P. T. Publiczności krakowskiej za tak gorące i liczne wzięcie udziału w przedstawieniu jubileuszowem oraz entuzjastyczne i przechodzące moje najśmielsze marzenia, objawy sympatji i uznania — pozwalam sobie tą drogą wyrazić moje najserdeczniejsze podziękowanie. **Marjan Jednowski.**

REPERTUAR

TEATR IM. JULJUSZA SŁOWACKIEGO.
Początek o godz. 7.30.
Wtorek: „Świerszcz za kominem"
Środa: „Rozkosz uczciwości"

TEATR „BAGATELA".
Początek o godz. 8.
Wtorek: „10 minut w samochodzie"
Środa: „Dorina", operetka w 3 aktach

MIEJSKI TEATR „OPERETKA".
Początek o godz. 8.
Wtorek: „Frasquita" (premjera)
Środa: „Frasquita"

CO GRAJĄ DZISIAJ W KINIE?
Uciecha: „Sensacyjne przygody człowieka o stalowych mięśniach".
Wanda: „Smutna prawda".
Sztuka: „Władca kobiet".
Reduta: „Kobieta apasz" z Priscillą Dean.
Nowości: „Między ogniem a bestjami".
Warszawa: „Quo Vadis" pod. Sienkiewicza.
Zachęta: „Nierówna walka".
Promień: „Co może kobieta".
Opieka: „Herkules Czarnych gór".

Z obrotu produktami drzewnymi

Rosnące zapotrzebowanie produktów i specjalizacja handlu artykułami fornierowymi dla przemysłu stolarskiego oraz fabrykacji mebli, dały u nas początek kilku poważnym i dobrze prosperującym przedsiębiorstwom kupieckim. Wysuwa się wśród nich na jedno z pierwszych miejsc firma „PEBEDE" przedsiębiorstwo dla Przemysłu meblowego i fornierowego w Krakowie. Istniejące dopiero od dwóch lat zakłady produkcyjno-handlowe firmy „Pebede" przystępują już do otwarcia filji w najbliższych dniach we Lwowie, gdzie daje się odczuwać brak tego rodzaju placówki dla wysoko rozwiniętego przemysłu stolarskiego i fornierowego. Równocześnie zakłada wymieniona firma we Lwowie, własną wytwórnię mebli, która wytwarzać będzie meble stylowe i swojskie według własnych projektów kierownika i właściciela tejże firmy znanego w kołach przemysłowych architekty Juljusza Hollendera.

Nowy transport
szkła i porcelany
nadszedł do firmy
W. BAZES KRAKÓW RYNEK GŁ. 35
Dla składnic Kółek Rolniczych ceny hurtowne. — Na prowincję wysyła cenniki i towar na każde żądanie.
Ponadto firma poleca:
LUSTRA i WITRAŻE
po cenach fabrycznych

Subskrybujcie akcje Banku Polskiego!!

Interwiew z Edisonem

Króciutki interwiew uzyskali, a raczej wymusili na Edisonie publicyści amerykańscy i korespondenci zagraniczni, którzy zgłosiwszy się w dniu 14 lutego, tj. w siedmdziesiątą siódmą rocznicę urodzin wielkiego wynalazcy, oświadczyli jego sekretarzowi, że nie wyjdą z poczekalni, dopóki Edison nie użyczy im bodaj krótkiej rozmowy. Na nic zdały się protesty sekretarza, zapewniającego, że uczony zakazał przyjmować kogokolwiek, gdyż pragnie, jak zwykle, pracować bez przeszkody. Niewzruszeni tem wyjaśnieniem, reporterzy ani myśleli ustąpić, wobec czego Edison zdecydował się skrócić swój dzień pracy o jedną godzinę i o piątej wieczorem przyjął czekających, by w najzwięźlejszej formie odpowiedzieć na stawiane mu pytania.

Przedewszystkiem więc zapewnił, że mimo 77 lat, czuje się zdrów i rzeźki na ciele i duchu, tak samo jak przed 30 laty, z tą tylko różnicą, że ochota do pracy jeszcze się u niego spotęgowała, jako że pragnąłby wykonać mnóstwo pięknych projektów, a niewiele mu już zapewne pozostaje czasu. „W każdym razie — z uśmiechem dodał Edison — mogę chyba jeszcze liczyć na jakie dziesięć lat życia. Byłem abstynentem, prowadziłem życie regularne, nigdy sobie nie przeładowywałem żołądka nadmiarem pokarmów i nie cierpię na żadną chorobę organiczną“.

W toku rozmowy, Edison zapytany, jak się zapatruje na dalsze postępy techniki, nie stawiał horoskopów zbyt pomyślnych, a o fantastycznych pomysłach młodszej generacji wyrażał się wręcz ujemnie“. Jestem przekonany — oświadczył — że telefon bez drutu, nigdy nie zastąpi telefonu i telegrafu, a tak samo awiatyka nie usunie dotychczasowych środków komunikacji. Jako absurd, niezgodny z nauką, uważam też przypuszczenia o możliwości komunikacji między ziemią a innemi planetami. Mogą się tem bawić fantaści i romansopisarze, ale technik doskonale sobie uświadamia niewystarczalność naszych środków“.

Następnego dnia Edison był obecny przy otwarciu XVI elektrotechnicznej wystawy w New Yorku. Wśród objektów wystawowych ogromne zainteresowanie budził aparat, nazwany przez swego wynalazcę: „elektryczny detektyw“. Jest to sprytnie skonstruowany mały automat, mający chronić kasy wertheimowskie i inne schowki przed włamywaczami. Sposób bardzo prosty: gdy złodziej zaczyna się dobierać do zamku, który zapomocą prądu elektrycznego połączony jest z automatem, „elektryczny detektyw“ wypala kilka strzałów i równocześnie fotografuje włamywacza.

Z tego wynika, że o ile „elektryczny detektyw“ nie skrewi, należy się w niedalekiej przyszłości spodziewać także... redukcji złodziei.

Ale w samej przemowie, wygłoszonej na otwarcie wystawy, wielki Edison mówił też o innej redukcji.

Zapewnił mianowicie, że udoskonalona technika niezadługo tak bardzo uprości pracę, iż w Ameryce będzie można zaprowadzić czterogodzinny dzień pracy. Ano, vedremo!

ZE SPORTU

„WĘDZISKO“. We czwartek, dnia 28 lutego o g. 6 wieczór w sali „Przyjaźni“ przy ul. św. Tomasza l. 37 odbędzie się II. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Krakowskiego Towarzystwa Sportu Wędkarskiego „Wędzisko“ z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 3) Sprawa organizacji kooperatywy hodowlano-rybnej, 4) Uchwalenie wysokości udziału. 5) Wybór sześciu członków do Tymcz. Komitetu Organizacyjnego. 6) Wnioski i interpelacje.

KOMUNIKAT. „K. S. „Wawel“ urządza w dniu 2 marca br. w niedzielę o godz. 10 rano w lokalu swym przy ul. Karmelickiej l. 21 zebranie towarzyskie wszystkich Członków czynnych i zwyczajnych. O liczny udział uprasza **Zarząd.**

ZE ŚWIATA

ŚLEDZTWO W SPRAWE PANAMY NAFTOWEJ.

Nowy York. (K) Podwydział senatu podjął **śledztwo** w sprawie afery naftowej. W bież. tygodniu ma być przesłuchanym b. sekretarz stanu i szwagier **Wilsona Mac Adoo.** Mac Adoo stał podobno w porozumieniu z kalifornijską grupą naftową **Dohemy,** mocą które Mac Adoo miał wynagrodzenie **1 miljona dolarów,** o ileby działalność jego w Meksyku wyszła na korzyść **Dohemy.** Tytułem zaliczki miał otrzymać **Mac Adoo 100.000 dol.** Odkrycie to budzi **niesłychaną sensacje w Ameryce,** gdyż Mac Adoo uchodził dotąd za człowieka **nieskazitelnego.**

LOT DOOKOŁA ŚWIATA.

Londyn. (AW). Jak donosi Tel. Comp. przygotowują się dwie ekspedycje, które mają **podjąć lot dookoła świata.** Jedna wyruszy z Alaski dnia 15 marca i **skieruje się** na zachód, druga zaś z Anglji podejmie lot w miesiąc później, w kierunku wschodnim.

PROCES CARTERA.

Kairo. (AW). Rozpoczął się tu proces **Cartera** przeciw rządowi egipskiemu. Rozprawę przerwano na trzy dni, aby dać możność **Carterowi** uzyskania potwierdzenia swych pełnomocnictw, od wdowy po odkrywcy grobowca lordzie **Carnavon.**

DEMPSEY U PREZYD. COLLIDGE'A.

Londyn. (AW). Prezydent **Collidge** przyjął na posłuchaniu znanego boksera amerykańskiego **Dempsey'a,** który wręczył mu podanie związków sportowych, protestujące przeciwko zamierzeniom wydania **zakazu** odbywania walk bokserskich. Wpływowe stowarzyszenia **kobiece** prowadzą zaciętą agitację w tym kierunku.

NIEMIECCY OFICEROWIE W BUŁGARJI.

Belgrad. (K) „Prawda“ donosi z Sofji, iż w najbliższych dniach przybędą tam niemieccy oficerowie instruktorzy dla armji bułgarskiej.

REPRESJE PRIMO DE RIVERY.

Paryż. (K). „Matin“ donosi z Madrytu, że Dyrektorjat nakazał zamknąć stowarzyszenie naukowo-literackie „Ateneum“ za politykę buntownicza.

OMAL ŻE NIE MORD W SKUPCZYNIE.

Belgrad. (K) W ciągu ostatniej debaty budżetowej sala obrad skupczyny była widownią niebywałych scen. — **Mianowicie poseł radykalny Strekowicz atakując opozycję,** zarzucił demokracie Agatanowiczowi, iż ten wychowywał swą córkę w Paryżu **na koszt państwa.** Oburzony tem **Agatanowicz** rzucił się na mówcę i chwycił go za gardło. **Strekowicz** zaś **dobył rewolweru.** Na sali powstała ogromna panika. Posłowie rzucili się między walczących, **ministrowie uciekli z sali.** Z trudnością udało się odebrać rewolwer **Strekowiczowi.** Dopiero po pewnym czasie nastąpiło uspokojenie umysłów i obrady podjęto na nowo.

Okazyjnie do sprzedania
192 piękne i antyczne
SEKRETARZE
J. LEWKOWICZ
Krakow, Grodzka 39

Poszukuje się od 1 marca b. r.
SŁUŻĄCEGO
w wieku od 30—40 lat z dobremi świadectwami. Wiadomość w zakładzie tech. dentystycznym, ul. Karmelicka 6, między 6—7 wieczorem.

NA RATY
FUTRA
po zniżonych cenach poleca 156
A. JACHIMSKI,
Kraków, ulica Grodzka L. 16.
Własna pracownia kuśnierska

Kronika gospodarcza

NOWE EMISJE.

SPÓŁKA STOLARSKA W POZNANIU powiększa kap. akc. o mkp. 20 miljonów tj. do mkp. 120 miljonów przez wydanie IV emisji 20.000 sztuk akcyj. Udział w dywidendzie 1 styczeń 1924. Za 5 starych 1 nowa akcja po mkp. 1000 plus 2 fr. szw. według kursu giełdy warszawskiej w dniu poprzedzającym dzień dokonania wpłaty i 120 procent odsetek w stosunku rocznym od 1 stycznia br. Zgłoszenia do 15 marca br. przyjmuje Bank Przemysłowców w Poznaniu i oddziały.

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA NA SANIE. (r). Ostatnie Walne Zebranie Elektrowni Okręgowej na Sanie uchwaliło wypuścić **obligacje w złotej walucie** w wysokości ogólnej do 2 miljonów dolarów celem umieszczenia ich **częściowo na rynkach zagranicznych,** o co toczą się już pertraktacje z finansistami zagranicznymi. Ponadto uchwaliło Walne Zebranie powiększyć dotychczasowy kapitał akcyjny, wynoszący obecnie 3 miljardy marek do ogólnej wysokości 10 miljardów na wydanie jednej lub kilku emisyj. Zgodziło się również na ewentualne **przewalutowanie** kapitału akcyjnego na kapitał w walucie złotej.

Spółka ma na celu wyzyskanie sił wodnych górnego Sanu, aż po granice miasta Przemyśla i dopływów Sanu na tym obszarze, dającym razem około 70.000 H. P. Budowa centrali wodnej w Myczkowcach o sile 6.500 H. P. już została rozpoczętą, a ukończoną zostanie z końcem bieżącego roku. Zakupiono już maszyny i zamówiono urządzenia elektryczne dla rezerwowej centrali cieplnej, przy stacji kolej. Lisko-Łukawica o sile 8.500 H. P., która będzie również ukończona w końcu r. b. Ponadto wykończono plany dla centrali wodno-elektrycznej w Łukawicy o sile 10.000 H. P., której to centrali budowa ukończoną będzie z końcem 1925 r.

Linja przesyłkowa pójdzie z Myczkowiec przez Łukawicę, Zagórz do Sanoka, celem obsługi istniejących lub nowopowstających tamże wielkich zakładów przemysłowych. Po uruchomieniu zaś centrali wodnej w Łukawicy linja przedłużoną będzie na zachód do Jasła, na wschód zaś do Borysławia. W Jaśle połączy się sieć Elektrowni okręgowej na Sanie z siecią centrali okręgowej na Dunajcu, której budowa w miejscowości Rożnów niedługo się rozpocznie. Wydajność tej centrali wynosić będzie około 60.000 H. P. Centrala okręgowa na Dunajcu będzie finansowaną przez **Elektrownię okręgową na Sanie i Elektrobank.**

Małopolska uzyska zatem nową placówkę tak ważną dla wykorzystania bogactw naturalnych, którym to Szwajcarja, Północne Włochy i inne kraje zachodnie zawdzięczają rozwój ekonomiczny i dobrobyt.

Spółka akcyjna Elektrownia Okręgowa na Sanie założoną została 12 grudnia 1922 r. i ma siedzibę w Warszawie, a finansowaną jest przez Bank dla Elektryfikacji Polski (Elektrobank).

Do Rady Nadzorczej Elektrowni należą: Franciszek Brugge, Antoni Edlaro, Antoni Stamirowski, Marek Badior, inż. Julian Fabiański, Jan Frenkel, Stanisław Hennig, Dr. Longin Łopuszański, Dr. Ignacy Mościcki, Dr. Karol Pomiarowski, Dr. Romuald Rosłański, Gustaw Scholtz, Benjamin Seidman, Dr. Roman Witoszyński, inż. Ludwik Włoczewski i Władysław Wyszyński.

Zarząd stanowią: Franciszek Brugger, Antoni Stamirowski, Marek Badior, Jan Frenkel i Gustaw Scholtz.

OGRANICZENIE OBOWIĄZKU PUBLIKACJI DLA SPÓŁEK W NIEMCZECH. (r). Niemieckie ministerstwo sprawiedliwości wydało nowe przepisy dotyczące obowiązku publikowania wiadomości odnośnie do spółek akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, towarzystw komandytowych i towarzystw wzajemnych ubezpieczeń. Odtąd spółki nie są obowiązane ogłaszać o otwarciu lub zamknięciu postępowania konkursowego w dzienniku urzędowym „Reichsanzeiger“. Wpisy do rejestru handlowego, które odnoszą się zarówno do centrali, jak i filji spółek, spółki publikować mogą, ale nie muszą. Odpadł również obowiązek publikowania imion, zawodu i miejsca zamieszkania członków rad nadzorczych. Na wniosek spółki akcyjnej lub komandytowej mogą być one zwolnione od obowiązku publikacji bilansu i rachunku strat i zysków, ale tylko w tym wypadku, jeżeli konta ogłoszeń wynoszą pokaźną kwotę w stosunku do sytuacji finansowej spółek. Również to samo odnosi się w razie likwidacji do spółek, które poniosły straty.

KAPITAŁY STINNESA W HOLANDJI (r) W Rotterdamie powstała fabryka chemiczna Carbo Union Co, należąca do koncernu Stinnesa.

Pracownia i skład futer

Tadeusza Sierpińskiego
w Krakowie
ul. Floryańska l. 32.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Gospodarstwo rosyjskie w 1923 roku

II.

D) Przemysł i górnictwo

W roku ubiegłym osiągnięto wyższą sprawność techniczną w przemyśle przez koncentrację i zamknięcie nierentujących się przedsiębiorstw; możliwe to było przez jednolite kierownictwo całego przemysłu przez rząd. Produkcja na ogół wobec roku 1922 wzrosła, najwięcej cukru bo o 300%, następnie włókiennicza o 60%, skórnicza i żelaza o 30%. Zmalała produkcja węgla, wzrosła natomiast produkcja nafty, która wypiera jako opał węgiel.

W stosunku do tego samego terytorjum w roku 1913 wynosiła produkcja

węgla	31%
nafty	54%
żelaza	9%
włókiennicza . .	42%
cukru	12%

a więc daleko jej jeszcze do normy przedwojennej. Uderza zwłaszcza mała produkcja żelaza przy ogromnych zapasach rudy. Ostatnio oddano koncesję na eksploatację ogromnych złóż rudy i węgla nad Dońcem wielkiemu towarzystwu francuskiemu „Kriwoj Rog“, które już w roku 1881 rozpoczęło tam eksploatację przerwaną dopiero przez wojnę.

Socjalizacja przemysłu i górnictwa dała się najłatwiej przeprowadzić skoro wszystko pozostać mogło jak było, zmienił się tylko charakter funkcjonarjuszy, którzy przestali być urzędnikami prywatnymi, opłacanymi przez przedsiębiorcę (przy Tow. akcyjnych i kartelach charakter prywatny przedsiębiorstwa był już prawie niewidoczny) a stali się funkcjonarjuszami państwa, które stało się właścicielem przedsiębiorstw. Technicznie i kuncrjalnie mogło nawet państwo pod pewnym względem górować nad gospodarką prawno-państwową skoro mogło lepiej przeprowadzić podział pracy i specjalizację, zamknąć zacofane technicznie fabryki, regulować produkcję i zbyt. W praktycznym jednak zastosowaniu tych zasad polityka gospodarcza sowietów nie tylko nie osiągnęła rezultatów dodatnich, lecz wywołała kryzys w przemyśle, który ogromnie drogo produkuje i niema zbytu na swe produkty. Przyczyniło się do tego wyniszczenie inwentarza fabryk i kopalń przez wojnę i rewolucję, brak wyszkolonych robotników, a jeszcze bardziej sił technicznych, zupełnie zbiurokratyzowanie kierownictwa, **które nie dorosło do zadania** wreszcie zubożenie chłopa rosyjskiego, którego nie stać poprostu na zakupno produktów przemysłowych. Uzdrowienie przemysłu pozostaje najważniejszem zagadnieniem polityki gospodarczej sowietów a środki do tego wiodące są przedmiotem dyskusji na wszystkich kongresach — bo rząd ciągle subwencjonuje przemysł, którego deficyt ciągle się zwiększa.

Do połowy roku 1923 pozostawiono kierownictwo fabryk i kopalń odnośnym zarządom, a cenę produktów oznaczał rząd. Ceny te były utrzymane bardzo nisko, aby rolnikom umożliwić tanie zakupy a rządowi dostawy. I tak wedle Nansena: (Rosja i pokój, Lipsk 1923) kontowało w roku 1922 wydobycie 1 puda węgla 62.000 Rubli a sprzedawano go po 28.000 Rubli. Przemysł metalowy stracił 53% swego kapitału obrotowego, naftowy 40%, cukrowy 60%, włóknisty 85% itd. Przy ustaleniu cen przyświecała wtedy rządowi myśl, że dane przedsiębiorstwa mogły pracować ze stratą, którą państwo pokrywać musiało — jeżeli to tylko ogółowi korzyść przynieść mogło. (Podobnie dopłacało państwo podczas wojny w Austrji i Niemczech do środków żywności, które ludności na kartki racjonowane tanio sprzedawało; trwało to w Austrji do roku 1922).

Z polityką tą zerwano — głównie za sprawą Trockiego — i pozostawiono zarządom fabryk i kopalni dowolność kalkulacji i oznaczania cen. Ceny te wprawdzie zatwierdza rząd — ale w zasadzie ich zbytnio nie zniża. Teraz produkcja odbywała się bez straty buchalterycznej, ceny produktów przemysłowych i górniczych gwałtownie wzrosły — ale znowu zbyt jeszcze więcej się zmniejszył, zwłaszcza, że ceny zboża i środków żywności zaczęły gwałtownie spadać. Trocki porównał rozbieżność tendencji kształtowania się cen produktów przemysłowych i rolnych do nożyc. Kryzys w przemyśle trwa dalej i rząd na razie go opanować nie umie.

Następująca tabela wykazuje ceny różnych artykułów przed wojną, w roku 1922 i 1923. Ceny z roku 1914 przyjęto jako 1. Jest ona bardzo charakterystyczna.

	1922	1923
zboże	1.03	0.46
inne środki żywności roślinne . .	1.09	0.58
mięso	0.77	0.58
środki opałowe	1.02	1.51
żelazo i stal	0.80	1.79
wyroby bawełniane	1.54	2.98
„ lniane	0.60	1.54
„ wełniane	1.12	2.88
„ ze skóry . . .	0.91	1.61
artykuły chemiczne	0.68	0.81
papier	0.86	1.32

Widzimy wobec r. 1922, że ceny artykułów przemysłowych wzrosły blisko dwukrotnie, a ceny środków żywności spadły do połowy. Od parytetu światowego odbiegają jednak wszystkie ceny; środki żywności wynoszą ledwie 1/3 cen światowych, a ceny wyrobów przemysłowych są zawsze jeszcze niższe niż zagranicą.

Ostatnio okazują środki żywności mimo forsownych eksportów zboża tendencję do dalszej jeszcze zniżki (w sierpniu kosztował jeszcze 1 pud żyta loco Odessa 40 kop., a obecnie 23 kop.; odpowiadałoby to u nas cenie wagonu żyta równej 70 dolarom!). To ciągle rozszerzające się rozchylenie „nożyc Trockiego“ zaostrza kryzys przemysłu coraz bardziej.

Przemysł jest zorganizowany w trusty i syndykaty, które określają plan gospodarczy w swym koncernie i oznaczają ceny wyrobów. Ceny te zatwierdza rząd, są one dwojakie: tańsze dla dostaw rządowych, droższe dla innych.

Komunikacje są w stanie dobrym. Koleje kursują jak przed wojną, taryfy ostatnio zdrożały. Bezpieczeństwo zupełne.

E. Handel wewnętrzny.

Rozwój handlu wenętrznego nie da się cyfrowo wykazać. Wykazy obrotów giełdy towarowej w Moskwie wykazują stały wzrost transakcyj, które wynosiły w sierpniu p. r. 40 mil. rubli złotych, a za 45.6 milionów transakcyj zawartych poza giełdą a potem tam zarejestrowanych; obroty na giełdach prowincjonalnych są mniejsze. W handlu dominują państwowe i komunalne instytucje, udział ich wynosi 64.5%, reszta przypada na kooperatywy, a na handel prywatny 12%. Jarmarki w Niżnym Nowogrodzie, Kijowie, Charkowie itd., przy wielkiem poparciu rządu wypadły pomyślnie. Wielkie powodzenie miała wszechrosyjska wystawa w Moskwie, którą obesłały prawie wszystkie państwa Europy, Japonja i Ameryka. (Polska zastąpiona nie była).

Handel detaliczny i drobny jest w 75% w ręku prywatnych przedsiębiorstw, wśród której dużo zdeklarowanej inteligencji. Ceny detaliczne są o 50% — 100% droższe od hurtowych, z powodu znacznych podatków od obrotu i kosztów transportu. Oznaczone są one w złocie a płacone w rublach sowieckich wedle kursu dziennego czerwońca.

F. Handel zagraniczny

jest monopolem, który wykonują specjalne państwowe organizacje przeważnie Wniesztorg i kooperatywy. Jedynie koncesjonarjusze zagraniczni mają pozatem prawo wywozu. Rozwój jego widoczny w tabeli:

	1922/23	1921/22	1912
	Milj. Rubli	Milj. Rubli	Milj. Rubli
Przywóz	144·6	282·3	1.139·6
Wywów	130 9	63 9	1 501·4
Ogólny obrót . .	275 5	346·2	2.641

W cyfrach tych nię jest objęty handel z republikami Dalekiego Wschodu i federacją transkaukaską, które stanowią odrębne państwa.

Uderza w tabeli podwojenie wywozu i zmniejszenie o połowę przywozu wobec roku ubiegłego; mimo to jest bilans jeszcze bierny o 13.7 mil. rubli, podczas gdy roku 21/22 wynosiło passiwum jeszcze 218.4 mil. rubli. Postęp zatem ogromny.

Główne pozycje **wywozu**: środki żywności (zboże, jaja. masło) — 35.4%; surowce i półfabrykaty (drzewo, len, konopie, futra, skóra surowa, nafta) 62.8% wreszcie artykuły przemysłowe (cukier) 1.8%.

Główne pozycje **przywozu**: metale i wyroby metalowe — 34.7%; bawełna i wełna (surowce) 18.2%, chemikalja 11.6%, węgle 9.1%, papier 9%.

W handlu zagranicznym pierwsze miejsce zajmują Niemcy, potem Anglja i Państwa bałtyckie.

Import do Rosji odbywa się w znacznej części w ten sposób, że f-y zagraniczne wysyłają towary na skład konsygnacyjny (w komis) zapłata następuje dopiero po sprzedaży towaru, wobec czego ta forma importu możliwa jest tylko dla firm zasobnych w kapitały.. Prawie 70% tych składów konsygnacyjnych należy do Niemców. Handel zagraniczny koncentruje się głównie w portach Czarnomorskich i w transycie przez Reval, Rygę, Libawę, Królewiec.

Rząd dąży do osiągnięcia aktywnego bilansu (na 200 mil. Rs. jak oświadczył ostatnio Rakowski w Londynie) i w tym celu forsuje eksport zboża ze szkodą nawet konsumpcji krajowej; powtarza więc metodę Wittego z przed laty 20, który eksportem zboża trzymał zagranicą kurs rubla kosztem głodującej ludności.

G. Rolnictwo.

Obszar uprawy wzrósł o 16%. Wzrosła zwłaszcza uprawa buraków cukrowych (47%), bawełny (350%), lnu (20%). Przeciętna produkcja zboża na desjetinę wynosiła w roku 1923 — 42.3 puda. Produkcja obecna wynosi 75% przedwojennej. Z powodu ciągle trwającej zniżki cen zboża i produktów rolnych, położenie chłopa się pogorszyło. — Rząd tworzy kooperatywy i spółdzielnie, finansuje eksporty zbożowe, udziela kredytów i stara się położenie włościaństwa polepszyć in natura.

Oto obraz gospodarczy Rosji w roku ubiegłym, pierwszym bez wstrząsów wewnętrznych i zewnętrznych. Znać niezaprzeczony rozwój i chęć opanowania trudności gospodarczych. O ile tendencje rozwojowe dalej trwać będą osiągnie Federacja Sowiecka już niezadługo produkcję przedwojenną a z nią swe dawne pierwszorzędne znaczenie gospodarcze i polityczne.

Dążności uznania de iure sfederalizowanych republik sowieckich objawiające się ostatnio prawie równocześnie w Anglji, Francji, Włoszech i Ameryce wskazują, że państwa te z tą możliwością na pewno się liczą. **Dr. Ignacy Mahler.**

Stan gospodarczy Francji w świetle cyfr

Naogół rok 1923 w dalszym ciągu wykazał znaczne ożywienie handlu i przemysłu i znaczną zwyżkę produkcji; brak strajków i bezrobocia; małe lecz niemniej ważne zmniejszenie cyfry obiegu banknotów; zwiększenie eksportu i polepszenie stosunku między eksportem a importem; poważny spadek franka, i zwyżkę, wreszcie znaczną podwyżkę podatków niewątpliwie da się stwierdzić ogólne polepszenie stanu materjalnego wszystkich prawie klas ludności. Import i eksport w porównaniu z r. 1922 wykazuje 40 prc. zwyżki (wartości), natomiast w tonażu eksport: 6.75 prc. a import 10 prc. zwyżki.

Żelaza wydobyto w r. 1923 o 170.973 tonn więcej niżeli w r. 1922 a 92.581 więcej niżeli w r. 1913. Stali 500.000 ton więcej niż w r. 1922 a 290.000 niż w r. 1913. Także węgla wydobyto znacznie więcej. Tekstylja, maszyny, koleje, przemysł okrętowy osiągnęły wysokie cyfry w produkcji względnie w obrocie.

Mimo spadku franka zakupiono znacznie więcej wełny, bawełny i jedwabiu niż w ubiegłych latach. Specjalnie kwitnąco przedstawia się przemysł automobilowy.

Zbiory pszenicy aczkolwiek lepsze niżeli w r. 1922 nie wystarczają na potrzeby kraju, i nie spełniły się nadzieje, że tego roku będzie można uniknąć z importu zboża. Z wyjątkiem prosa, buraków i siana reszta zbiorów wykazuje spadek produkcji w porównaniu z r. 1922. Np. kampanja cukrowa wykazuje cyfrę o 600.000 kwintali mniejszą od cyfry r. 1922.

Ceny towarów hurtowych, które na początku roku 1923 wyrażały się cyfrą indeksową 395, pod koniec roku natomiast 468; ceny detaliczne podniosły się z 309 na 365 (cyfry indeksowe). Mimo wzrostu kosztów utrzymania nie było na ogół podwyżek robocizny a mimo to nie było strejków. Bezrobocia prawie że nie ustalono.

Stopa dyskontowa wahała się przez cały rok około 5 prc. dopiero 1 grudnia podniesiono na 5 i pół pod naciskiem wznowionego gwałtownego spadku franka, a zaraz potem na 6 prc. Wielka obfitość kapitału znajdowała ujście w krótkoterminowych pożyczkach rządowych.

Budżet zwykły („francuski") był zrównoważony, natomiast „nadzwyczajny" wykazuje 20 mil-

jardów deficytu tak, że rząd widział się zmuszonym podnieść podatki spodziewając się osiągnąć z tego źródła jeszcze 7 miljardów, co do reszty pozycji... daleko idące oszczędności miały poprawić stosunki finansowe. Sytuacja zmienia się dopiero w r. 1924.

Sprawozdanie generalnego Komisarza Ligi Narodów dla Austrji

Generalny komisarz Ligi Narodów dla Austrji dr. Zimmerman ogłosił swe sprawozdanie za czas od 15 listopada do 15 grudnia z. r. Sprawozdanie stwierdza wzrost, że podatki w Austrji zwiększyły się znacznie i wpływają regularnie do kas skarbowych. Koleje w Austrji w pierwszym kwartale u. r. przynosiły miesięcznie deficytu około 340 miljardów koron papierowych (nie licząc wydatków inwestycyjnych); od sierpnia ożywił się znacznie ruch na kolejach i z tego powodu w bieżącym roku spodziewany jest znaczniejszy wzrost dochodów kolejowych. Taryfy kolejowe są jeszcze niższe od przedwojennych, ale w obecnem położeniu gospodarczem Austrji znacznie obciążają produkcję. Dalsza redukcja wydatków kolejowych musi być dalej przeprowadzoną celem opanowania deficytu. Ilość pracowników zredukowanych na kolejach doszła do 53.297 w dniu 1 grudnia z. r. a ma jeszcze objąć około 17.000 osób. Kolej południowa zmniejszyła personal w listopadzie u. r. o 210 osób. Deficyt austrjackiego budżetu wynosił w II. kwartale 1923 r. 1,139.911 miljonów wobec preliminowanego deficytu w kwocie 1,140.430 miljonów. Za czas od stycznia do końca października u. r. bilans handlowy Austrji był biernym w kwocie 486 miljonów koron złotych. W listopadzie u. r. ilość bezrobotnych wzrosła z 76.000 na 78.000, podczas gdy w tymsamym miesiącu 1922 r. wzrosła o 25 tysięcy i wynosiła 83 tysiące bezrobotnych. W samym Wiedniu w listopadzie ilość bezrobotnych zmalała z 47.000 na 42.000. Koszta utrzymania wzrosły w tymże miesiącu zaledwie o 1 procent. Dr. Zimmerman uważa obecne położenie finansowe Austrji za zadawalające, celem uzyskania dalszej poprawy konieczną jest jednak reforma administracji państwowej i to w postaci dalszej redukcji nie tylko urzędników ale i urzędów. Komisarz Ligi Narodów w tem niewdzięcznem zadaniu będzie wspomagał rząd austrjacki i spodziewa się, że to przeprowadzonem zostanie.

Koncesje sowieckie

Najważniejsze ratyfikowane po 1 września 1923 roku koncesje są następujące: Koncesja amerykańska „Smith" na złotonośny obszar w basenie rzeki Amur i Karag. Termin. 24 lata. Czynsz dzierżawny od ilości hektarów eksploatowanych i 5 do 8 prc. złota wydobytego. 2) Niemiecko-rosyjska Spółka Rolna; 25.000 dziesięcin wzdłuż kolei Riazań—Ural. Koncesja nie pochodzi bezpośrednio od rządu, lecz na 30 lat od Banku niemieckiego „Wolga", który uzyskał w roku z. koncesję rolną na 110.000 dziesięcin. W pierwszych dwu latach 14.5 prc., w następnych dwu latach 17.5, a od piątego roku 19.5 prc. z przychodów brutto, mają płacić bankowi „Wolga". 3) Włosko-belgijska spółka z o. o. dla eksploatacji nafty, gazu ziemnego i szokerytu w stepach Chiraku. Spółka musiała złożyć gwarancje. 4) Spółka Benz i Wirt dla fabrykacji farb, atramentów i t. p. na 24 własne ongiś zakłady w Piotrogrodzie. Zobowiązuje się wyprodukować 35000 pudów w przeciągu trzech lat. Maszyny, o ile ich niema w S. S. S. R. wolno sprowadzić z zagranicy, wolne od cła. Roczna opłata rządowi wynosi 15.000 złotych rubli, i 10 prc. produkcji. Liczba zagranicznych robotników i fachowców nie może przekraczać 10 prc. krajowych. 5) Polska Spółka Raabe (Warszawa) na 25 lat fabrykę gwoździ (Nerecze gub. Kostroma). Rząd zastrzegł sobie prawo wykupu w ciągu 18 lat. Koncesja Ottona Wolffa została anulowana przez samego Wolffa wskutek zatargów z rządem

Konkurencja a taryfy kolejowe

Na polu taryf kolejowych ujawniły się w ostatnim czasie starania o przełamanie zasadniczych uzgodnień dość sprzecznych interesów rafinerji naftowych, rozprószonych po całej Małopolsce. Uzgodnienia, które po długich pertraktacjach zdołano tuż przed wydaniem ostatniej taryfy towarowej doprowadzić do skutku.

Drohobyckie rafinerje pod przewodnictwem rafinerji „Galicja" znajdującej się w wyjątkowej korzystnej sytuacji, albowiem przy swem położeniu w samem środowisku kopalń nie sprowadzają ropy koleją, lecz tłoczą własnymi rurociągami, wniosły podanie do MKŻ. o przesunięcie ropy naftowej do wyższej klasy, aby w ten sposób utrudnić konkurencję, ba nawet egzystencję rafinerjom położonym w Zachodniej Małopolsce, sprowadzającym ropę koleją. Rafinerje te zmuszone do utrzymania własnego taboru wagonów-kotłów opłacają pozatem od 1 stycznia b. r. horendalne przewoźne za bieg cystern w próżnym stanie w wysokości 1 jednostki taryfowej od wagonu i kilometra, co czyni np. dla rafinerji w Trzebini przy sprowadzaniu ropy z Borysławia 403 jednostki od każdej próżnej cysterny, wysłanej po ropę do Borysławia.

Jak nam donoszą, oparła się sprawa ta o międzyministerjalną komisję, która na posiedzeniu odbytem dnia 18 bm. wniosek Drohobyczan odrzuciła. Nie obeszło się jednak bez guza dla taryfowo najmniej korzystnie położonej rafinerji przy stacji Limanowa, której przyznany w taryfie wyjątkowej opust 25 prc. na przewóz benzyny, eteru naftowego, gazoliny, ligroiny, wazeliny i parafiny zredukowano na 20 prc.

Postawiony na komitecie taryfowym wniosek rafinerji sprowadzających ropę koleją o obniżenie opłaty za podstawienie wagonów-kotłów w Borysławiu pod nalewaki, wynoszącej obecnie 75 jednostek taryfowych, znalazł odpowiednie poparcie i będzie prawdopodobnie uwzględniony.

Wymiar podatku
osobisto-dochodowego
na marzec

Na zasadzie art. Ustawy z dn. 10 stycznia 1924 r. w przedmiocie przepisów o państwowym podatku dochodowym — Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej i austrjackiej, był w miesiącu marcu 1924 r. dokonywany w dotychczasowym trybie, według skali następującej:

Wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym w tysiącach marek:

	ponad	do mkp.	Stopa prc. podatku
1.	5.256.000	7.008.000	0.3
2.	7.008.000	8.760.000	0.4
3.	8.760.000	11.388.000	0.5
4.	11.388.000	14.016.000	0.8
5.	14.016.000	16.644.000	1.0
6.	16.644.000	19.272.000	1.3
7.	19.272.000	21.900.000	1.6
8.	21.900.000	24.820.000	2.0
9.	24.820.000	27.740.000	2.4
10.	27.740.000	30.660.000	3.0
11	30.660.000	33.580.000	3.6
12.	33.580.000	36.500.000	4.2
13.	36,500.000	37,960.000	5.4
14.	37,960.000	40,150.000	6.6
15.	40,150.000	42,340.000	8.4
16.	42,340.000	45,260.000	10.2
17.	45,260.000	48,180.000	12.0
18.	48,180.000	51,110.000	13,8
19.	51,100.000	54,750.000	15.6
20.	54,750.000	58,400.000	16.3
21.	58,400.000	62,050.000	17.1
22.	62,050.000	65,700.000	18.0
23.	65,700.000	69,350.000	18.8
24.	69,350.000	73,000.000	19.8
25.	73,000.000	76,650.000	20.7
26.	76,650.000	80,300.000	21.7
27.	80,300.000	83,950.000	22.5
28.	83,950.000	87,600.000	23.4
29.	87,600.000	131,400.000	24.2
30.	131,400.000	175,200.000	25.0
31.	175,200.000	219,000.000	25.9
32.	219,000.000	262,800.000	26.7
33.	262,800.000	328,500.000	27.6
34.	328,500.000	525,600.000	29.4
35.	525,600.000	657,000.000	30.6
36.	657,000.000	876,000.000	32.4
37.	876,000.000		34.2

Ceny ziemiopłodów

Warszawa, 25. 2. Tranzakcje na giełdzie (w nawiasach ilość tonn) za 100 kg netto w milj. Mp. Franco st. załadowania: Pszenica poznańska (15) 40.750, żyto kongr. 116/117 f. (45) 22—21.5,— 118 f. (10) 22, owies kongr. jednolity (50) 23—22.5, — poznański jednolity (25) 24—23, mąka żytnia 70% poznańska (15) 42. Franco Warszawa: Mąka żytnia 70% kongresowa (15) 39.5. Tendencja bez zmiany, usposobienie spokojne, obroty średnie.

Lwów, 25. 2. Giełda licznie odwiedzana, obroty wzwyż 100 tonn, tranzakcje pszenicą, sianem i słomą, naogół silna podaż zboża twardego przy słabym popycie, dobry owies poszukiwany; tendencja zniżkowa, usposobienie rezerwowane z powodu spodziewanej dalszej zniżki. W milj. Mp: pszenica kraj. (73/74) 32,5—33,5, żyto małopolskie (68/69) 19—20, jęczmień małopolski brow. 20—21, — przemiałowy 17—18, owies małopolski (44/45) 20—21, słoma prasowana okłosowa 7.65, siano słodkie prasowane lub luzem 7,65, mąka pszenna 55% „1" 60, — 70% „4" 40, żytnia 60% „0" 52, — 70% „1" 44, otręby pszenne 11, — żytnie 10. Ceny z wyjątkiem pszenicy, siana i słomy szacunkowe.

Poznań, 25. 2. W milj. Mp: żyto 18—20, pszenica 28—34, jęczmień zw. 18, — brow. 21—23, owies 20—22, ospa żytnia 11,5, — pszenna 14, wyka 15—17, mąka żytnia 35—37, — pszenna 58—63, peluszka 18—20, groch polny 20—26, Victoria 53—58, łubin niebieski 12—14, — żółty 14—16. Sytuacja bez zmiany, usposobienie utrzymane.

Gdańsk, 25. 2. Not. urzęd.: Pszenica 11, żyto 6.95 do 7.20, jęczmień 7—7.25, owies 6.35—6.50, groch, peluszka, wyka bez obrotów.

Gdańsk, 25. 2. Not. nieof.: Pszenica 10—10.90, żyto 6.70—6.90, jęczmień 6.70—6.90, owies 5.80 do 6.30, drobny groch jadalny 10—12, — Victoria 17—25, otręby pszenne 6, — żytnie 4.60, mąka pszenna 60% 5.80—6 dol., — żytnia 65% 3.85—4.10 dol.

GIEŁDA LWOWSKA

Lwów, 25 lutego 1924.

Akcyjny Hipoteczny	2900-2925(2725-2800)
Małopolski	2600
Przemysłowy	2350-2355 2325
Ziemski Kredytowy	
Browary Lwowskie	31000-31500
Chodorów	25000-24600-24200 24450
Chybie	52000 53000-54000 dr. 57000 56500
Ćmielów, fabryka porcelany	8000-8100 8250-8150
Gafota	
Cegielski	2875 2825
Lokomotywy	4000 3900-3875
Niemojewski, fabr. papieru	2100 2350
Oikos, zakł. przem. drzew. .	22000-21250-21500
Parowozy S. A. bud. masz.	2075-2050 2025
Pezet, Pow. Zakłady bud. . .	900-9.0
Polska Nafta	225 -2275
Rakszawa, fabryka sukna .	15500-15750-16000
Tesp, tow. ekspl. soli . . .	31000-30500 30750
Zieleniewski	46250 45750 47000
Marynin	
Tohan	1650-1700-1600
Impex	

akcje nieoficjalne

Azot	2350-2400
Auto Pozn.	500
B. Ziemian	230-220 1000)195
Pol. Przem. Naft.	4600-4750-4650
Czechowice	
Czempin	1500 1400-1450-1575
Elektrownia na Sanie . . .	825 850 835
Gazy Zachodnie	45000-43000-42000
Gazy Wschodnie	95000-111000 109000
Jaworzno	(100)-115000 (25)125000-123000
Jaworzno drobne	135000 137000 136000
Gazolina	5000-5100-5150
Gazociągi	925-950 925(8 0-850)
Len w Krośnie	5000-4900
Lesienice	11000-10750-11250
Nitrat	
Machlejd	
Olkusz	3500-3600 3500 pł.
Przeworsk Imien . 950000-900000	okaz. 1150000-1175000
Przem. terpent. w Polsce .	1300
Węglówki	165-160-158
Szkło Krosno	10000

Giełda poznańska

Poznań, 25 lutego. Za 100 MP. nominalnie (w tysiącach marek polskich).

B. Kwilecki		Iskra	700
B. Przemysł.	900	Lubań	
Bank zw. sp. zar.	2100-2200	Roman May	9000
P. Bank Ziemian	250	Marynin	
P. Bank Handl.	700	Młyn Ziemiański	
Arkona	450	Płótno	190-200-190
Barcikowski		Pap. Bydgoszcz	170
Brow Krotosz.	850	Piechcin	1550-1575
Cegielski	260-250-260	Poz. Sp. Drzew.	465-475
Centrala Rol.	95	Tri	
Centrala Skór	700	Unja	2300-2400
C. Hartwig	280	Wojciechów	280-265
Hartwig Kantor.		Wyt. Chemiczna	95-100
Hurt. Droger.		Wyroby ceramiczne	375
Hurtownia Zw.	27	Zj. Brow. Grodz.	480-500
Herzfeld Victorius	1600	Młynotwórnia	

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 26 lutego 1924

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	25/II.
P. T. H. I—V.	1800—1700	1800—1900
„Impex“	107$^{1}/_{2}$—105	105—120
„Pharma“ (B. Jawornicki)	2475—2375	2400—2500
Bracia Rolniccy I i II em.	550—500	500
„Polski Gloo“	400	
C. Hartwig, Poznań		
Żegluga Polska	500—475	500—550
Zieleniewski I—IV em.	47500	47500—48500
Warsz. Parowozy I—III em.	1950—1850	1975—2.00
Cegielski, Poznań I—IX	2900—2750	2750—2950
„Potęga“ Tow. huty żel.		
„Lemiesz“		
„Trzebinia“ I—IV em.	3400—3500	3150—3000
„Pocisk“	5100—5050	5200
Automotor		
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	73500—72500	75000—78000
Siersza	25000—24700	25500—26000
Tepege	11800—11.00	12400—12000
Polska Nafta	2150—2025	2075—2200
Oikos	21000	21000
„Pokucie“ Naft. S.A. I em.	1825—1750	1850—1950
Pezet		
Strug	6900—6600	7000—7200
Syndykat Kosz. Kraków		1000—1050
Tłuszcze Trzebinia	18000	18250
Krakus“	6525—6400	6500
Porcelana Ćmielów	7850—7550	7500—7900
Fabr. cukr. w Chodorowie	23250—23000	23500—24250
Elektr. Siersza I—IV em.	1675—1625	16025—16000
Zakłady przem. „Ryngraf“	1400	
S. W. Niemojowski	2500—2350	2450—2500
Fabr. kap. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	2175—2050	2275—2300
Bank Hipoteczny		2900
Bank Małopolski	2700	
Ziemski Bank Kredyt.	1000	
Powszechny Bank Kredyt.		
Akc. bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV		675
Bank Kred. w Warszawie	400	400
Bank Zw. Spółek Zarob.		24500—25000
Bank Zachodni		
Rohn Zieliński		
A. Piasecki	4900	4900 5000
„Agrochemja“	1675—1625	2800—2900
„Teropol“		
„Polski Lloyd“		
„Kabel“		
Gazy		
Garbarnia		
Chybie	53500—49000	46000—53000
Orthwein i Karasiński		
Azot	2350—2200	2150—2200

Kraków, 26 lutego. — W przewidywaniu dalszej zwyżki przybyła na dzisiejsze zebranie większa ilość uczestników, niżeli normalnie, wobec czego należało oczekiwać poprawy tendencji i ożywionych obrotów. Okazało się jednakże, że czasy są na konjunkturę zwyżkową nieodpowiednie, a raczej że pora na haussę jeszcze nie nadeszła. Należy jednak podkreślić, że osłabienie tendencji i lekkie obniżenie się kursów przy niektórych papierach na dzisiejszem zebraniu było następstwem doraźnej realizacji zysków za minione dwa dni zwyżki. Wobec ustawicznych wahań na giełdzie efektów nikt nie zdradza większej ochoty do spekulacji na dalsza metę i zadowala się mniejszymi, ale pewnymi zyskami. Powodów do dalszej zniżki niema.

Na giełdzie pieniężnej duże obroty przy kursach prawie niezmienionych.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 122—123.000, po 25 sztuk 119.000. Gazy wschodnie 100.000. Nitrat 1.100. Len 5.200—5.300. Węglówki 150—142. Lokomotywy 3,750—3.650. Nafta Krosno 3.700. Szkło Krosno 7.000 towar wpisany. Glorja 1.100. Elektrownia na Sanie 800—900. Nobel 5.800.

WALUTY I DEWIZY W OBROTACH BANKOWYCH

Waluty: Dolary 9,330—9.325—9,335—9,330. Korony czeskie 270.

Czeki: Nowy Jork 9,320—9,325. Praga 270$^{1}/_{2}$ do 271. Wiedeń 132. Paryż 405. Zurych 1,620.

Obroty znaczne.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 26 lutego. **(Cyfry w tysiacach):**

Bank Dysk. Warszawski 26—24.000.
Bank Handlowy 25.000.
Bank dla Handu i przem. 5.300—5.400.
Bank Kredytowy 1.400.
Bauk Polski Handlowy w Poznaniu 7—7.500.
Bank Polski przem. we Lwowie 2.300—2.250—2,275
Bank Zachodni 8.300—8—8.300—7.900.
Bank Zw. Sp. Zar. w Pozn. 23—21—22.000.
Kijewski i Scholtze 12.750—14—13.750.
Starachowice 15,800—16,400—16,300.
Pocisk 5.350—5.500—5.400.
Parowóz 1.950—2.050—2.000.
Spiess i Syn 4.250—4.000.
Cukrownia Chodorów 24—22500—23300.
Cukrownia Czersk 2600—2400—2525.
Cukrownia Michałów 3—3100—3000.
Warsz. Tow. F. Cukru 17—18—17750.
Warsz. T. Kop. Węgla I 22— II 24— III 24 — dr. 25,000.
H. Cegielski w Poznaniu 2400—2450—2425—2700 do 2750.
Lilpop. Rau i Ska 2950—3—2900.
Modrzejewskie zakłady I 65—67500—63500— III 62000 dr. 65000.
Norblin. Br. Buch i W. 3150—3200— dr. 3800.
Ostrowieckie zakł. 41—47—46500.
Orthwein i Karasiński 1750—2000.
Rohn. Zieliński i Ska 2050.
Fitzner 27—28—29—28000.
„Trzebinia“ 3075—3100.
Ursus 5250—5150—5200.
L. Zieleniewski 48—49000.
Zawiercie ex 250—225—242,000.
Żyrardów 1,550—1,600—1,575.000.
War. Tow. Transp. i Żegl. 675—700.
Ćmielów 7500—7700—7650.
Elektryczność 7400—7600—7300.
Haberbusch i Schiele 18—18700.
Spirytus 8750— dr. 8700.
Polska Nafta 2—2100.
Bracia Nobel 5400—5500.
Bracia Rylscy 750—800—775.
Krakus 9,800.
Suchedniów 9500—9—7100.
Marynin 6000.
Polski przem. naft. 4200—4400.

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 26 lutego. (Cyfry w tysiącach): **Nowy Jork 9,350—9,300. Londyn 40.400—40,250 do 39,950. Paryż 401—399. Wiedeń 132—131. Praga 271—264$^{1}/_{2}$. Włochy 405$^{1}/_{2}$—403$^{1}/_{4}$. Belgja 347. Szwajcarja 1,620—1,611. Holandja 3.490. Frank złoty 1,798. Bony złote 1,350—1,400. Miljonówka 650. Pożyczka złota 13,600—14,600—14.400. Pożyczka dolarowa 5,650—5,700—5,600.**

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 26 lutego, **otwarcie giełdy. Nowy Jork 5.76$^{1}/_{4}$. Londyn 24.73. Paryż 25.—. Wiedeń 0·81$^{3}/_{16}$. Praga 16.76$^{1}/_{4}$. Włochy 25.02$^{1}/_{2}$. Belgja 21.50.** Budapeszt —. Helsingfors 14.47. **Sofja 443. Holan. 215$^{5}/_{8}$. Christjanja 75.$^{3}/_{4}$. Kopenhaga 91.$^{1}/_{2}$.** Stokholm 150.$^{3}/_{4}$. Hiszpanja 71·25. Bukareszt 305. Berlin 129. Belgrad 722$^{1}/_{2}$. Konstantynopol —. Medjolan —.—. Bruksela —.—.

Zurych, 26 lutego. Zamknięcie giełdy. Nowy Jork 5.77$^{1}/_{4}$, Londyn 24.81, Paryż 24.80, Wiedeń 0.81$^{3}/_{16}$, **Praga 16·76$^{3}/_{4}$, Włochy 24.97$^{1}/_{2}$, Belgja 21.35, Helsingsfors 14.50, Sofja 443, Holandja 215$^{5}/_{8}$, Christjanja 75$^{3}/_{4}$, Kopenhaga 91$^{1}/_{2}$, Stokholm 150$^{3}/_{4}$, Hiszpanja 73.25, Bukareszt 305, Berlin 129, Belgrad 722$^{1}/_{2}$.**

Ostatnie wiadomości gospodarcze

SYNDYKAT KOSZYKARSKI W KRAKOWIE. Powiększenie kap. akc. z kwoty mkp. 100 miljonów do mkp. 300 miljonów przez wydanie 400,000 sztuk akcyj V emisji po mkp. 500; za 1 starą 1 nową po cenie 0.24 złotych polskich wraz z kosztami emisji. Subskrypcja do 11 marca br. w Ziemskim Banku Kredytowym w Syndykacie Koszykarskim, ul. Sławkowska.

PODWYŻSZENIE STOPY DYSKONTOWEJ W BELGJI I WĘGRZECH. (r) Belgijski Bank Narodowy podwyższył stopę dyskontową na 6 procent, Bank Węgierski na 10 procent.

EKSPORT WĘGLA STANÓW ZJEDNOCZONYCH wynosił w r. u. 154.1 miljonów dolarów w przeciwieństwie do 91.7 miljonów w r. 1922.

Ostatnie telegramy

z 26 lutego 1924

Skandal w policji warszawskiej

Opieczętowanie aktów. — Nadkomisarz Wiskowski nie został aresztowany.

Warszawa, (tel. własny). W uzupełnieniu wczorajszej wiadomości o aresztowaniach w gronie najbliższych współpracowników nadkomisarza P. P. **Wiskowskiego,** dowiaduje się Wasz korespondent, że akta i papiery urzędu do walki z nielegalnym obrotem obcemi walutami zostały **opieczętowane.**

Opieczętowanie to nastąpiło jednak na wniosek samego nadkom. Wiskowskiego, który dowiedziawszy się o tem, że brygada śledcza przeprowadza **rewizje i aresztowania wśród jego agentów,** zgłosił się u głównego komendanta P. P. p. **Marjana Borzęckiego** i zażądał opieczętowania odnośnych aktów.

Równocześnie p. nadkom. **Wiskowski** oddał się do dyspozycji Głównej Komendy P. P. Wbrew jednak wiadomościom podanym przez parę dzienników warszawskich p. nadkom. **Wiskowski nie został zawieszony w urzędowaniu.**

Śledztwo prowadzi Komenda Główna P. P. pod osobistem kierownictwem głównego komendanta p. **Marjana Borzęckiego.**

Rewizje

w oddziale katowickim Polskiego Banku Krajowego

Warszawa, (tel. własny). W oddziele katowickim **Polsk. Banku krajowego** dokonują od paru dni **rewizji** przedstawiciele Min. Skarbu. Rewizje te zarządzone zostały na skutek wersyi, że oddział katowicki wymienionego banku prowadził **nielegalne obroty** z bankami niemieckimi po kursie **znacznie oddalonym od rzeczywistości,** narażając w ten sposób skarb państwa na duże straty.

Zmiany w administracji

Warszawa, (tel. własny). W Min. Spr. Wewnętrznych rozpatrywany jest projekt wydatnej **redukcji** personalu tak w centrali w Warszawie, jak też i szeregu władz administracyjnych I. i I. instancji.

Ma ustąpić dyrektor departamentu ogólnego i paru wyższych urzędników w tym departamencie.

Co do zmian i nominacji na stanowiskach wojewodów, to zostały one **definitywnie** postanowione.

Wojewodą **krakowskim** zostaje pan wicewojewoda **Kowalikowski,** wojewodą Lubelskim **Dr. Zimny,** wojewodą Łuckim pan **Słonimski,** wyższy urzędnik wojewódzki z Lublina.

Nominacja p. wojewody Moskalewskiego

Warszawa, (tel. własny). Dzisiejszy „Monitor“ przynosi nominację p. wojewody **Moskalewskiego** nadzwyczajnym **komisarzem oszczędnościowym. P. Moskalewski** pełnił do tej pory funkcje kom. oszczędnościowego na podstawie specjalnego rozporządzenia premjera **Grabskiego,** pełniąc **równocześnie** funkcje wojewody **Lubelskiego.** Obecnie, po definitywnej nominacji na komisarza oszczędnościowego, p. **Moskalewski** opuści stanowisko wojewody Lubelskiego.

Organizacja najwyższych władz wojskowych

Warszawa, (tel. własny). Jak się Wasz korespondent dowiaduje, na skutek wycofania przez Rząd projektu gen. **Szeptyckiego** w sprawie organizacji najwyższych władz wojskowych projekt ten opracowywanym jest obecnie ponownie przez gen. **Sikorskiego** w stałem i ścisłem **porozumieniu** z panem **Prezydentem Rzplitej.**

Zakaz noszenia ubrania cywilnego

Warszawa, (tel. własny). Min. Spr. Wojskowych wydało rozkaz zabraniający podoficerom zawodowym noszenia ubrania cywilnego w czasie sześciomiesięcznego urlopu celem odbycia wymaganej praktyki przy wstępowaniu do służby cywilnej.

Życie gospodarcze

(W.) MINISTERSTWO SKARBU zarządziło przeprowadzenie lustracji wszystkich urzędów skarbowych przez specjalnych delegatów lub wyższych urzędników Min. skarbu.

Z KOMITETU TARYFOWEGO. Z ważniejszych spraw była też przedmiotem obrad na ostatniem posiedzeniu komitetu taryfowego kwestja obniżenia taryf dla drzewa na eksport. Są widoki, że od 1 marca b. r. przyznaną będzie drzewu klasa VIII.

NA KOMITECIE EKSPLOATACYJNYM omawiano na ostatniem posiedzeniu szeroko sprawę podwyższenia czynszów dzierżawnych za składowiska i magazyny o przeszło 80% ponad czynsze przedwojenne. Zapadła jednomyślna uchwała, aby czynsze te nie przekroczyły żadną miarą czynszów przedwojennych. Wymaganie składania kaucji w obligacjach kolejowych zamiast bankowym listem gwarancyjnym lub wekslem in blanco przy wszelkich umowach zawartych ze zarządem kolejowym jakoteż przy udzielaniu kredytów przewozowych, spotkało się też z krytyką członków komitetu, którzy wskazali na obecną stagnację, brak gotówki i nadmierne zobowiązania podatkowe przemysłu i handlu, który żadną miarą nie byłby w stanie nastarczyć miljardowych sum na zakup obligacyj potrzebnych do pokrycia rzeczonych kaucyj. Stosunki te spowodowały, że przeszło 150 firm wypowiedziało w samym okręgu krakowskiej Dyrekcji dzierżawione dotychczas składowiska i magazyny. W końcu rozważono też sprawę rozszerzenia godzin otwarcia stacji dla czynności ładunkowych. I sprawę tę polecono również możliwemu uwzględnieniu M. K. Ż.

WYWÓZ SŁODU. (W.) Na rok 1924 przewidywany jest wywóz 80,000 tonn słodu jako kontyngent tegoroczny. Tytułem wpłaty eksportowej będą wpłacać 52 fr. zł. od wagonu 10-tonnowego. Odpowiedni wniosek ma być rozpatrzony na jednem z najbliższych posiedzeń komitetu ekonomicznego. Uchwała ta pozostaje w związku z nadprodukcją jęczmienia w Polsce, co umożliwia racjonalny ze stanowiska gospodarczego przerób surowca jęczmienia na słód.

RUCH ZAŁOŻYCIELSKI W AUSTRJI. (r) W styczniu br. założono w Austrji 19 spółek akcyjnych z kapitałem zakładowym koron 11130 miljonów. Istniejące spółki podwyższyły kapitał akcyjny w drodze nowych emisji i przewalutowania o koron 18784 miljonów.

OBNIŻENIE CEN ZAPAŁEK W CZECHACH. (r) Czeskie fabryki zapałek zamierzają w najbliższych dniach obniżyć ceny zapałek i to w wysokości 4 halerze za pudełko.

MIĘDZYNARODOWE TARGI W ZAGRZEBIU odbędą się w czasie od 27 kwietnia do 5 maja br.

WYWÓZ TOWARÓW TEKSTYLNYCH Z POLSKI (r). W pierwszem półroczu r. u. wywieziono z Polski towarów tekstylnych do Rumunji 3273 ton, do Austrji 1025 ton, do Niemiec 582 tony, do Łotwy 500 ton i do Rosji około 100 ton.

ZNIŻENIE CEN ŻELAZA. W dniach 14 i 15 bm. odbyła się konferencja Ministra Przemysłu i Handlu z przedstawicielami polskich hut w sprawie obniżenia cen surówki. Przemysłowcy zgodzili się na skutek konferencji z Ministrem obniżyć ceny surówki od 15 lutego o 10 prc.

OBNIŻENIE NIEMIECKIEJ WIZY DLA UCZESTNIKÓW TARGÓW WROCŁAWSKICH I LIPSKICH. (r) Rząd niemiecki zniżył dla obywateli państwa polskiego, udających się na Wrocławskie Targi (9—11 marca) i Lipskie Targi (2—8 marca) należytość za wizę paszportową o 75 prc. Inni cudzoziemcy korzystać będą jedynie z 50 prc. zniżki wizy.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Wyprawy ślubne

Bieliznę stołową, pościelową, hafty, koronki ręczne makatki, poduszki, firanki, portjery, konfekcję dziecinną z własnych i powierzonych materjałów wykonuje

„Pracownia bielizny, haftów i koronek"

dawniej „RYNGRAF" 95

KRAKOW, ULICA BISKUPIA L. 20

25% taniej wykonywa

ZAKŁAD KRAWIECTWA DAMSKIEGO i MĘSKIEGO

J. GAJDA

KRAKÓW, DĘBNIKI RYNEK 9.

Stale na składzie wielki wybór materjałów.

Biuro Spedycyjne „PRZEWÓZ"

i PRZEDSIĘBIORSTWO DOWOZOWE KOLEI PAŃSTWOWYCH

Spółka z ogr. odpow. 153

ZAŁOŻONE PRZEZ CENTR. ORGANIZACJE ROLNICZE

KRAKÓW, DŁUGA 31. — TELEF. 3063

załatwia wszelkiego rodzaju czynności spedycyjne i przewozowe, umiejętne przewożenie mebli we własnych wozach meblowych tak w miejscu jak i koleją do wszystkich miast.

WŁASNE MAGAZYNY, ZAPRZĘGI. — CENY NAJNIŻSZE.

NA RATY!!

Ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary, z własnej lub dostarczonej materji poleca Józef KUMALA, Kraków, Szczepańska 11. Pierwszorzędne siły fachowe. Ceny przystępne. 151

Magazyn nowości S. HABER

Kraków, ul. Sienna 14, tel. 35-13, poleca najnowsze rzeczy na sezon obecny. Obuwie, kapelusze, bielizna, piżamy, skarpetki, szale, krawaty i t. p. 350 2—4

Materjały elektrotechniczne dostarcza 179

Biuro elektrotechniczne

HEFFNER i BERGER

Kraków, ul. Szewska 18.

Telefon 4153.

Wyłączne zastępstwo na Polskę Fabryki wyłączników dźwigniowych „HANSA" Hamburg.

Rękawiczki, Pończochy, Skarpetki i Trykotaże poleca najtaniej firma

H. Lichtig w Krakowie, Grodzka 71.

TELEFON 1484. — POD WAWELEM — TELEFON 1484.

FABRYKA

w Podgórzu, Wielicka L. 26.

TELEFON 4476. TELEFON 4476.

Spółka złotnicza

Kraków, ulica Rajska 4 kupuje używane, sztuczne zęby, od 2,200 000 mk. i wyżej, złoto, srebro, szczęki do 20 miljonów mk. Wykonuje bižuterje. — Tamże sprzedaż kilimów. 181

Dla Panów Dla Panów

Specjalność! 226

Szlifiernia brzytew oraz wielki wybór brzytew, scyzoryków i maszynek do włosów na składzie

MYSZKOWSKI,

Kraków, ul. Dietlowska 46.

OBUWIE krajowe i zagraniczne

w najnowszych modelach i fasonach po cenach konkurencyjnych poleca Firma

„PICCADILLY"

Kraków, Karmelicka 9, vis a vis „Bagateli".

CHLORODONT LEOKREM

pasta do zębów
proszek do zębów
:: woda do ust ::

do rąk i twarzy — wyrabia

189

Laboratorjum Leo, Kraków

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego". Z Drukarni Ludowej w Krakowie. (Telefon 1310).